

28.9.2012

PRANEŠIMAS NARIAMS

Tema: Peticija Nr. 0262/2012 dėl Vokietijos ir Vengrijos mokamų pensijos išmokų, kurią pateikė Vengrijos piliečiai István ir Martina Kovács

1. Peticijos santrauka

Peticijos pateikėjai teigia, kad pensijas mokančios Vokietijos ir Vengrijos institucijos, apskaičiuodamos jų pensijas, nesilaiko ES teisės aktų (reglamentų (EEB) Nr. 1408/71 ir 574/72). Peticijos pateikėjai jau kreipėsi į ne vieną instituciją (pvz., centrą SOLVIT ir Vengrijos ombudsmeną), tačiau niekur nesulaukė tinkamos pagalbos.

2. Priimtumas

Paskelbta priimtina 2012 m. birželio 26 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

3. Komisijos atsakymas, gautas 2012 m. rugsėjo 28 d.

„Komisija jau turėjo galimybę išsamiai išnagrinėti peticijos pateikėjų teiginius ir padarė išvadą, kad iš jų ankstesnio skundo negalima spręsti, kad Europos Sąjungos teisė būtų taikoma netinkamai. Komisija dviem labai išsamiais laiškais – 2011 m. kovo 4 d. ir 2011 m. gegužės 13 d. – pranešė peticijos pateikėjams apie jos atlikto jų skundo tyrimo rezultatus.

Iš pradžių Komisija norėtų Peticijų komitetui dar kartą pabrėžti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, Europos Sąjungos teisės aktuose, ypač SESV 48 straipsnyje ir jo pagrindu priimtose socialinės apsaugos koordinavimo taisyklėse¹, „numatyta koordinuoti, o

¹ 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, OL L 149, 1971 7 5, p. 2, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 592/2008 (OL

ne derinti valstybių narių teisės aktus“¹. Todėl „ši nuostata neturi įtakos materialiams ir procedūriniais atskirų valstybių narių socialinės apsaugos sistemų skirtumams ir dėl to pagal jas apdraustų asmenų teisėms, o kiekviena valstybė narė išlieka kompetentinga pagal Sąjungos teisę savo teisės aktuose nustatyti socialinės apsaugos sistemos išmokų skyrimo sąlygas“.²

Pirmasis peticijos pateikėjas iš esmės skundžiasi tuo, kad kompetentinga Vokietijos pensijų institucija nepaskyrė jam išankstinės senatvės pensijos. Kaip aiškiai matyti iš jo pateiktų dokumentų, minėtas prašymas buvo atmestas, nes jis (asmuo) neatitinka (nediskriminacinių) sąlygų, nustatytų pagal Vokietijos nacionalinę teisę, pagal kurią ankstyvas išėjimas į pensiją leidžiamas. Kadangi Europos Sąjungos teisėje numatyta tik koordinuoti nacionalines socialinės apsaugos sistemas, joje nenustatyta jokių sąlygų, kuriomis asmeniui būtų suteikta teisė anksti išeiti į pensiją, jau nekalbant apie teisinį pagrindą faktiškai reikalauti išankstinės senatvės pensijos (ar bet kurios kitos socialinio draudimo išmokos). Šis klausimas priklauso tik nacionalinės kompetencijos sričiai. Kai kurie nacionalinių socialinės apsaugos institucijų leidiniai (kurie, be kita ko, atrodo labiau susiję su Vengrijos teisėje numatyta padėtimi), kuriuos pirmasis peticijos pateikėjas, atrodo, supranta kitaip, negali leisti suabejoti šiuo faktu. Išsamumo sumetimais Komisija pažymi, kad pirmasis peticijos pateikėjas, atrodo, iš tikrųjų gavo Vengrijos išankstinę senatvės pensiją.

Pirmasis peticijos pateikėjas toliau tvirtina, kad kompetentinga Vengrijos pensijų institucija neteisėtai atsisakė jam duoti neužpildytą E 202 formą. Priešingai, nei jis įsitikinęs, ši forma nėra prašymo (paraiškos) forma, kurią pilietis turi pildyti prašydamas senatvės pensijos. Prašymai senatvės pensijai gauti turi būti pateikti valstybėje narėje, kurioje asmuo nuolat gyvena, naudojant tos valstybės narės kompetentingos institucijos pateikiamas formas. Kompetentinga Vengrijos pensijų institucija būtent to ir pareikalavo iš pirmojo peticijos pateikėjo. Po to minėta institucija perduoda šiuos prašymus kitų valstybių narių institucijoms, kurios susijusios su E 202 formoje pateikiamais prašymais. Todėl socialinės apsaugos institucijų tarpusavio bendravimo priemonė yra E 202 forma, o ne piliečiams išduotina prašymo forma. Išsamumo sumetimais Komisija pažymi, kad, pirmojo peticijos pateikėjo prašymas, pateiktas kaip E 202 forma, galiausiai buvo apsvarstytas ir perduotas Vokietijos pensijų institucijai, kai tik jis pateikė savo paraišką kaip nacionalinę formą.

Antroji peticijos pateikėja iš esmės skundžiasi tuo, kad kompetentinga Vengrijos institucija jai paskyrė dalinės negalios pensiją, nors, jos manymu, ji turėtų būti laikoma visiškai neįgalia. Komisija nurodo, kad Vokietijos ir Vengrijos teisės aktų, reglamentuojančių su negalios

---

L 177, 2008 7 4, p. 1), ir 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 574/72, nustatantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, įgyvendinimo tvarką, OL L 74, 1972 3 27, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 120/2009 (OL L 39, 2009 2 10, p. 29), kurie nuo 2010 m. gegužės 1 d. pakeisti 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo, OL L 200, 2004 6 7, p. 1 (klaidų ištaisymas), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) Nr. 465/2012 (OL L 149, 2012 6 8, p. 4), ir 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 987/2009, nustatančiu Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką, OL L 284, 2009 10 30, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) Nr. 465/2012 (OL L 149, 2012 6 8, p. 4).

¹ Žr. sujungtų bylų sprendimų *Hudziński ir Wawrzyniak*, C-611/10 ir C-612/10, dar nepaskelbtų Rinkinyje, 41 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką.

² Sprendimo *Hudziński ir Wawrzyniak* 41 punktas.

laipsniu susijusias sąlygas, atitikimas nepripažįstamas pagal Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 40 straipsnio 4 dalį, aiškinamą kartu su šio reglamento V priedu (nuo 2010 m. gegužės 1 d. – Reglamento (EB) Nr. 883/2004 46 straipsnio 3 dalį, aiškinamą kartu su šio reglamento VII priedu). Todėl, remiantis Reglamento (EEB) Nr. 574/72 40 straipsniu ir 51 straipsnio 1 dalimi (nuo 2010 m. gegužės 1 d. – Reglamento (EB) Nr. 987/2009 49 straipsnio 2 dalimi), Vokietijos ir Vengrijos kompetentingos neįgalumo pensijų institucijos išsaugo kompetenciją nustatyti negalios laipsnį vadovaudamosi atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose nustatytais vertinimo kriterijais ir procedūrinėmis taisyklėmis. Jos neprivalo paisyti kitų institucijų nustatyto negalios laipsnio ir išsaugo teisę pasirinkti gydytoją, kuris ištirtų negalios pripažinimo siekiantį asmenį. Pagal Teisingumo Teismo praktiką už neįgalumo pensijas atsakinga institucija gali reikalauti, kad suinteresuotas asmuo tuo tikslu atvyktų į valstybę narę, kurioje ta institucija įsikūrusi, jei tai įmanoma atsižvelgiant į išmokos gavėjo sveikatos būklę¹. Bet kuriuo atveju Europos Sąjungos teisėje nėra nustatyta jokie esminio standarto, skirto negalios laipsniui įvertinti. Todėl Vengrijos (ir Vokietijos) neįgalumo pensijas mokančių institucijų nustatytas negalios laipsnis negali būti vertinamas remiantis Europos Sąjungos teisės aktais.

Peticijos pateikėjai teigia, kad įvairių socialinės apsaugos institucijų išduodamose E formose yra tam tikrų klaidų, kurios prilygsta klastotei. Komisija dar kartą pažymi, kad E formos, net jei kai kurios iš jų išduodamos piliečiams, yra socialinės apsaugos institucijų tarpusavio bendradarbiavimo priemonė, jas išduoda socialinės apsaugos institucijos. Todėl jose pateikiama socialinės apsaugos institucijų skelbiama informacija. Bet kuriuo atveju iš peticijos pateikėjų pateiktų dokumentų aiškėja, kad klaida, galėjusi atsirasti E formose, neturėjo neigiamo poveikio jų teisėms. Svarbiausia, kad, nepaisant kai kurių netikslumų, visos socialinės apsaugos institucijos teisingai nustatė peticijos pateikėjų tapatybę. Aiškumo sumetimais Komisija pažymi, kad atrodo, jog antrajai peticijos pateikėjai dėl jos sveikatos būklės iš tikrųjų suteiktas – ir vis dar suteikiamas – medicininis gydymas.

Peticijos pateikėjai dar nurodo, kad iki Vengrijos įstojimo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d. (arba prieš sudarant Vokietijos ir Vengrijos dvišalį socialinės apsaugos susitarimą) atsisakyta mokėti kai kurias socialinio draudimo išmokas. Kadangi Europos Sąjungos teisė santykiams su Vengrija pradėta taikyti tik nuo 2004 m. gegužės 1 d., Komisija nepareikš nuomonės šiais klausimais.

Išvada

Remiantis informacija, kurią peticijos pateikėjai perdavė Peticijų komitetui, ir palyginus ją su informacija, kurią peticijos pateikėjai yra anksčiau tiesiogiai pateikę Komisijai, negalima tvirtinti, kad Europos Sąjungos teisė taikyta netinkamai.“

---

¹ 1991 m. birželio 27 d. Sprendimo *Martínez Vidal*, C-344/89, Rink. p. I-3245, 15 punktas.